USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2020/1842

ze dne 14. května 2020

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku Clean Sky 2 na rozpočtový rok 2018

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku Clean Sky 2 na rozpočtový rok 2018,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro dopravu a cestovní ruch,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0032/2020),

A. vzhledem k tomu, že společný podnik začal pracovat samostatně dne 16. listopadu 2009;

B. vzhledem k tomu, že společný podnik Clean Sky 2 (dále jen „společný podnik“) založený nařízením Rady (EU) č. 558/2014 ([1]) s účinností ode dne 27. června 2014 nahradil společný podnik Clean Sky v rámci programu Horizont 2020;

C. vzhledem k tomu, že hlavními cíli společného podniku je výrazně zmírnit dopad leteckých technologií na životní prostředí a zvýšit konkurenceschopnost evropského letectví; vzhledem k tomu, že trvání společného podniku bylo prodlouženo do 31. prosince 2024;

D. vzhledem k tomu, že zakládajícími členy společného podniku jsou Unie zastoupená Komisí, hlavní představitelé integrovaných technologických demonstrátorů (ITD), demonstrační platformy pro inovativní letadla (IADP) a průřezové oblasti spolu s přidruženými členy ITD;

E. vzhledem k tomu, že maximální příspěvek Unie na provádění druhé fáze činnosti společného podniku činí 1 755 000 000 EUR a vyplácí se z rozpočtu programu Horizont 2020;

Rozpočtové a finanční řízení

1. poznamenává, že Účetní dvůr konstatoval, že účetní závěrka společného podniku za rok 2018 končící 31. prosince 2018 věrně zobrazuje ve všech významných ohledech finanční situaci společného podniku k 31. prosinci 2018, výsledky jeho činností, jeho peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s jeho finančním nařízením a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise;

2. konstatuje, že Účetní dvůr ve své zprávě o společném podniku Clean Sky 2 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že operace, na nichž se zakládá roční účetní závěrka, jsou ve všech významných ohledech legální a správné;

3. konstatuje, že konečný rozpočet společného podniku na rok 2018 zahrnoval prostředky na závazky ve výši 371 100 000 EUR a prostředky na platby ve výši 343 786 573 EUR; bere na vědomí, že 98,7 % prostředků na závazky a 98,6 % prostředků na platby tvoří dotace Komise a přenosy z předchozích roků;

4. poznamenává, že míra využití prostředků na závazky činila 99,2 % (ve srovnání s 99,6 % v roce 2017) a u prostředků na platby činila 97,3 % (ve srovnání s 98,5 % v roce 2017); konstatuje, že u správních výdajů došlo k poklesu míry čerpání prostředků na platby na 79,23 % (z 93,13 % v roce 2017);

5. s uspokojením konstatuje, že společný podnik zavedl různé nástroje pro sledování provádění programu, pokud jde o produktivitu, dosažené výsledky, plánování a rizika operací;

([1]) Nařízení Rady (EU) č. 558/2014 ze dne 6. května 2014 o založení společného podniku Clean Sky 2 (Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 77).

Plnění víceletého rozpočtu financovaného ze sedmého rámcového programu

6. konstatuje, že příspěvek Unie ze sedmého rámcového programu činí 800 000 000 EUR a že členové z odvětví a výzkumných seskupení přispívají částkou 608 300 000 EUR, kterou tvoří věcné příspěvky na projekty sedmého rámcového programu financované společným podnikem pro palivové články a vodík 2 (PČV 2) ve výši 594 100 000 EUR a hotovostní příspěvky na administrativní náklady ve výši 14 900 000 EUR;

7. konstatuje, že sedmého rámcový program byl formálně ukončen v roce 2017 s mírou plnění přibližně 100 %; podotýká, že v roce 2018 společný podnik stále prováděl inkasa ve výši přibližně 850 000 EUR z důvodu neuhrazených plateb předběžného financování a výsledků auditů ex post;

Plnění víceletého rozpočtu financovaného z programu Horizont 2020

8. konstatuje, že ke konci roku 2018 z celkové částky 2 064 000 000 EUR na činnosti financované z programu Horizont 2020 představuje 816 700 000 EUR hotovostní příspěvek Unie a 14 100 000 EUR hotovostní příspěvek od soukromých členů; konstatuje, že ke konci roku 2018 správní rada potvrdila věcné příspěvky ve výši 273 900 000 EUR a dalších 157 600 000 EUR bylo oznámeno, avšak zatím nepotvrzeno, stejně jako věcné příspěvky od průmyslových partnerů ve výši 801 700 000 EUR na dodatečné činnosti;

Výzvy k podávání návrhů

9. bere na vědomí, že v roce 2018 vydal společný podnik dvě výzvy k předkládání návrhů, obdržel 417 způsobilých návrhů (z celkových 420) a vybral 131 návrhů k financování;

10. poukazuje na to, že v roce 2017 byla úspěšně dokončena čtyři řízení pro klíčové partnery; bere na vědomí, že činnost v roce 2018 se týkala začleňování vybraných klíčových partnerů do nové grantové dohody pro členy a že malý počet z těchto partnerů se stal v roce 2018 aktivními členy; podotýká, že výsledky všech čtyř řízení a přistoupení vítězných subjektů jako členů vedlo ke zvýšení počtu klíčových partnerů na 183, z nichž 49 jsou přidružené nebo propojené třetí strany;

11. konstatuje, že ke konci roku 2018 bylo zahájeno devět výběrových řízení, z nichž osm bylo vyhodnoceno, plně implementování nebo se nachází v závěrečné fázi, a podotýká, že těchto osmi řízení se účastní více než 560 partnerů z 27 různých zemí; konstatuje, že v říjnu 2018 proběhlo sedmé výběrové řízení se 198 účastníky; konstatuje, že v listopadu 2018 proběhlo osmé výběrové řízení se 182 účastníky; konstatuje, že v listopadu 2018 bylo zahájeno deváté výběrové řízení, u něhož proběhlo hodnocení v březnu 2019;

Výkonnost

12. konstatuje, že z důvodu povahy projektů dosud nejsou k dispozici informace o některých klíčových ukazatelích výkonnosti; vítá skutečnost, že většiny konkrétních klíčových ukazatelů výkonnosti bylo buď dosaženo, nebo se jejich plnění vyvíjí uspokojivě; bere na vědomí, že odborníci vyzývají k další monitorovací činnosti a analýze, přičemž jasně rozlišují mezi skutečně dosaženými klíčovými ukazateli výkonnosti na konci každého roku a odhadovanými klíčovými ukazateli výkonnosti;

13. poukazuje na to, že poměr manažerských nákladů (správní a provozní rozpočet) zůstává nižší než 5 %, což poukazuje na poměrně štíhlou a účinnou organizační strukturu společného podniku;

14. poukazuje na to, že v letech 2017 a 2018 docházelo ve společném podniku k velké fluktuaci dočasných a smluvních zaměstnanců; konstatuje, že míra fluktuace dočasných zaměstnanců dosáhla téměř 17 %; v roce 2018 se kromě toho téměř zdvojnásobil počet služeb prozatímního personálu;

15. konstatuje, že podle výroční zprávy o činnosti společného podniku za rok 2018 klíčové ukazatele výkonnosti týkající se vyváženého zastoupení žen a mužů v letech 2017 a 2018 ukazují, že i když je míra účasti žen stabilní, je poměrně nízká: na ženy připadá 22 % osob zapojených do programu, 13 % koordinátorů programu a 18 % -25 % poradců a odborníků, kteří provádějí hodnocení a analýzy a pracují ve vědeckém výboru; doporučuje neustálé úsilí o zvýšení míry účasti žen v programu;

16. vítá skutečnost, že společný podnik zapojuje nejlepší talenty a zdroje v Evropě; konstatuje, že využívá klíčové dovednosti a znalosti hlavních evropských výzkumných zařízení pro letecký výzkum a akademických fakult;

Klíčové systémy dohledu a kontroly

17. bere na vědomí, že společný podnik zavedl kontrolní postupy ex-ante založené na finančních a operačních dokumentárních přezkumech, auditech ex-post u příjemců grantů pro průběžné a konečné platby v rámci sedmého rámcového programu a pro výkazy projektových nákladů v programu Horizont 2020, přičemž za audity ex-post odpovídá společný auditní útvar Komise;

18. konstatuje, že zbytková míra chyb zjištěná při auditech ex post, kterou společný podnik vykázal, činila u projektů sedmého rámcového programu 1,21 % a u projektů programu Horizont 2020 to bylo 1,11 %, což znamená, že je v obou případech pod prahem významnosti stanoveným na 2 %;

Strategie boje proti podvodům

19. všímá si toho, že společný podnik věnuje zvláštní pozornost prevenci a odhalování podvodů; GŘ RTD tedy provádí strategii proti podvodům 2020 spolu se zúčastněnými stranami s cílem odhalovat dvojí financování a bránit mu; se znepokojením nicméně konstatuje, že během roku 2018 se objevily tři případy údajně podvodných činností v souvislosti s financováním od společného podniku a že tyto případy byly oznámeny Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF);

Interní audit

20. konstatuje, že útvar interního auditu provedl v roce 2018 audit koordinace se společným centrem podpory s cílem posoudit přiměřenost řízení, řízení rizik a vnitřních procesů společného podniku; s uspokojením konstatuje, že útvar interního auditu poukázal na to, že jednou ze silných stránek společného podniku je jeho aktivní úloha při výměně informací se společným centrem podpory; dále konstatuje, že auditoři poukázali na společné přístupy ředitelů, když informovali o svých potřebách v důležitých oblastech, jako je důvěrnost; mimoto bylo útvaru interního auditu vydáno několik doporučení, aby provedl další změny v IT systémech Komisi v zájmu odstranění zbývajících omezení v předávání údajů; vyzývá společný podnik, aby dokončil vývoj kritérií a postupů pro zpracovávání důvěrných údajů příjemců prostředků společného podniku;

Další připomínky

21. poukazuje na prodloužení bilaterálních smluv společného podniku s několika členskými státy a regiony a na základě mapování priorit výzkumných a inovačních strategií pro inteligentní specializaci (RIS3) provedeného společným podnikem, podle něhož více než 60 regionů společnému podniku sdělilo, že letecký průmysl nebo související oblasti považují za svou prioritu v oblasti výzkumu a vývoje; s uspokojením konstatuje, že v roce 2018 bylo podepsáno další memorandum o porozumění s jedním německým regionem, takže se počet platných memorand zvýšil k 31. prosinci 2018 na 17; konstatuje, že následně došlo v červnu 2019 k podpisu memoranda o porozumění s francouzským regionem Nová Akvitánie;

22. konstatuje, že účinná komunikace je nezbytnou součástí úspěšných projektů financovaných EU; považuje za důležité zvýšit viditelnost úspěchů společného podniku a posílit šíření informací o přidané hodnotě; vyzývá společný podnik, aby prosazoval proaktivní komunikační politiku tím, že bude o výsledcích svého výzkumu informovat širokou veřejnost, např. prostřednictvím sociálních sítí nebo jiných sdělovacích prostředků, a usilovat tak o zvyšování povědomí veřejnosti o dopadu podpory Unie, se zvláštním ohledem na uplatnění na trhu;

23. žádá Účetní dvůr, aby posoudil opodstatněnost a spolehlivost metodiky výpočtu a oceňování věcných příspěvků; posouzení by mělo vyhodnotit podobu a důkladnost pokynů pro provádění postupu věcných příspěvků, aby se napomohlo procesu plánování, podávání zpráv a certifikace věcných příspěvků.

Doprava a cestovní ruch

24. zdůrazňuje, že by cíle společného podniku měly být přizpůsobeny, aby zohledňovaly postupující dekarbonizaci, a že by nezbytné finanční a lidské zdroje měly být poskytovány automaticky, aby se zajistila dostatečná kapacita společného podniku v případě jakékoli takovéto změny;

25. konstatuje, že společný podnik je partnerstvím veřejného a soukromého sektoru mezi Unií a leteckým průmyslem, jehož cílem je vyvíjet průlomové technologie ve snaze výrazně zvýšit environmentální výkonnost letadel a letecké dopravy; podotýká, že byl zřízen jako „společný podnik Clean Sky“ v roce 2007 v rámci sedmého rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj a stal se „společným podnikem Clean Sky 2“ v roce 2014 v rámci programu Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace;

26. konstatuje, že programy společného podniku jsou společně financovány z programu Horizont 2020 (na období 2014–2020) formou dotací Unie až do výše 1 755 milionů a věcných příspěvků od soukromých členů ve výši nejméně 2 193,75 milionu EUR; poznamenává, že Unie a soukromí členové se rovným dílem dělí o správní náklady, které nesmějí překročit 78 milionů EUR za dané období;

27. vítá zásadní příspěvek společného podniku ke zvýšené efektivnosti leteckého odvětví; zdůrazňuje velmi dobré výsledky a zásadní úlohu společného podniku v Evropě, pokud jde o zajištění čistého zrychlení v ekologických technologiích zaměřených na snížení emisí CO^2, emisí plynů a hladin hluku produkovaných letadly; zdůrazňuje strategický význam, který by tento společný podnik měl mít v rámci budoucího programu Horizont Evropa, pokud jde o příspěvek k plnění nových cílů „klimatické neutrality“ do roku 2050 a k plánovanému snížení emisí CO^2 v souvislosti s technologickým pokrokem;

28. zdůrazňuje, že globální využití technologií vytvořených a podporovaných společným podnikem by mohlo odstranit ekvivalent celkových emisí CO^2 vyprodukovaných Nizozemskem;

29. zdůrazňuje, že technologie Clean Sky I snížily emise CO^2 na cestujícího o 19 % u dálkových letů a o 40 % u letů na střední vzdálenost; žádá, aby byly společnému podniku poskytnuty veškeré nezbytné lidské a finanční zdroje, aby bylo možné tento úspěšný přístup dále rozvíjet;

30. konstatuje, že až 40 % finančních prostředků společného podniku je přiděleno 16 vedoucím subjektům a jejich přidruženým subjektům, tj. zástupcům průmyslu, kteří jsou odhodláni realizovat program Clean Sky 2 v plném rozsahu po celou dobu jeho trvání; konstatuje, že 30 % finančních prostředků společného podniku by mělo být poskytováno na základě výzev k předkládání návrhů a výzev k podávání nabídek hlavním partnerům společného podniku (vybraným pro dlouhodobou spolupráci na programu); konstatuje, že zbývajících 30 % finančních prostředků podniku se poskytuje na základě výzev k předkládání návrhů a výzev k podávání nabídek dalším partnerům (kteří se podílejí na specifických tématech a projektech v rámci přesně vymezeného, omezeného závazku);

31. konstatuje, že k datu uzávěrky pro přípravu předběžné účetní závěrky za rok 2018 (tj. koncem února 2019) vykázali soukromí členové společného podniku věcné příspěvky na operační činnosti (IKOP) v úhrnné výši 399 milionů EUR a že společný podnik potvrdil certifikovaný příspěvek v hodnotě 279,9 milionu EUR; v podobném duchu konstatuje, že soukromí členové vykázali věcné příspěvky na dodatečné činnosti (IKAA) v úhrnné výši 827,9 milionu EUR a z této částky společný podnik potvrdil 620 milionů EUR;

32. konstatuje, že společný podnik nyní čítá 16 vedoucích subjektů, 193 hlavních partnerů (mezi nimi 50 MSP) a že bylo vyhlášeno devět výzev k předkládání návrhů (s cílem přidělit zbývající prostředky dalším partnerům); konstatuje, že osm z těchto výzev bylo vyhodnoceno tak, že vedly k výběru 560 partnerů (z nichž 31 % jsou MSP, které jsou příjemci 25 % finančních prostředků) z 27 zemí;

33. konstatuje, že společný podnik plánuje revidovat své finanční předpisy tak, aby odpovídaly novým finančním pravidlům pro souhrnný rozpočet Unie v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ([2]);

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).

34. konstatuje, že útvar interního auditu vydal velmi důležité doporučení pro společný podnik, v němž podnik vyzval, aby vypracoval konsolidovaný rejstřík rizik, který by měl zachycovat rizika, která hrozí programu a společnému podniku jako samostatnému subjektu; konstatuje, že interní auditor (IAO) prohlásil, že vedení společného podniku schází objektivita vzhledem k tomu, že se opakovaně zapojovalo do řídicích úkolů, a vzhledem k procesům řízení kvality; naléhavě vyzývá společný podnik, aby tento problém okamžitě vyřešil a v plném rozsahu provedl doporučení interního auditora (IAO);

35. se znepokojením konstatuje, že IAO odhalil několik rizikových oblastí, v nichž je třeba, aby vedení společného podniku učinilo kroky; očekává, že vedení společného podniku přijme veškerá nezbytná opatření ke zmírnění těchto rizik;

36. konstatuje, že během roku 2018 byly odhaleny tři případy údajných podvodných aktivit v souvislosti s příjemci prostředků od společného podniku a tyto případy byly oznámeny úřadu OLAF; vyzývá společný podnik, aby přijal veškerá nezbytná opatření, aby v budoucnu již k případům podvodu nedošlo.